

Häirenuputeenus päästab - alates 2010 üle Eesti

Medi häirenuputeenus on igas Eestimaa otsas kättesaadav olnud juba mitmeid aastaid. Uurisime, kuidas häirenupp hättasattunud aidanud ja enam kui 30 inimesel isegi elu päästnud ning kuidas teisedki abivahendid oma kodus pikemalt iseseisvalt elada võimaldavad.

Häirenupp on kõige lihtsam abivahend. Üldjuhul on selle kasutaja eakas või liikumispuudega inimene, kes kannab kodus ja kodu lähistel viibides randmel või kaelas veekindlat kellataolist häirenuppu. Õnnetuse korral - olgu see kukkumine, terviserike või kasvõi tulekahju, vajutab hätta sattunu punast nuppu. Seejärel helistab spetsiaalne käed-vaba hoolekandetelefon - mis on paigutatud inimese kodus keskele asukohale - Medi kõnekeskuse operaatorile. Temaga suheldes selgitatakse välja kohapealne abivajadus. Operaator saadab vajadusel kohale hoolealuse usaldusisiku - lähisugulase, naabri, sotsiaaltöötaja, kriitilisel juhul ka kiirabi või päästeameti. Häirenupu eesmärk ja suurim kasu ongi kohene teavitamine abivajadusest ning välise abi kiire saabumine. Paljudel juhtudel ongi abi saamise kiirus kriitiline, et kahandada õnnetusest tekkida võivad tagajärgi. Medi on aastatega lahendanud üle saja olukorra, kus ilma häirenuputa oleks hädasolija mitmeid tunde või lausa ööpäevi oma kodus abita olnud. Häirenupuga saabub abi tavaliselt vähem kui tunniga, mis on hätta sattudes ja abi oodates tohtu vahe.

Kaasaegsel häirenupul on lisaks nupu vajutamise võimalusele ka **kukkumisanduri funktsioon**. Kukkumisandur algatab tugeva pörotuse korral häirekõne automaatselt juhul, kui inimene pärast kukkumist enam ei liiguta. Nii saab info võimalikust õnnetusest hoolealuse abilistele edastatud kasvõi meelemärkuse kaotusega lõppenud kukkumise järgselt.

Võrreldes populaarse mobiiltelefoniga on häirenupul märkimisväärseid eeliseid. Häirenupp on alati randmel, samas kui telefon kipub eakal kodus ikka kindlas kohas paiknema. Häirenupp on täiesti veekindel, sellega võib ka duši all käia, kus on libe ja servad, millest üle astudes on kukkumisoht veelgi kõrgem. Samuti ei saa häirenupp vajalikul hetkel tühjaks, patarei kestab aastaid. Medil on seitsme aasta jooksul korduvalt ette tulnud olukordi, kus mobiil on inimesel endaga, ent ta ei suuda seda ohuolukorras käsitleda. Häirenupul on vaja vaid üht nuppu vajutada või teeb sellegi ära kukkumisandur. Häirenupu vajutus on palju lihtsam ja mugavam kui telefoni käsitlemine, eriti ärevas ohuolukorras, kus isegi noortel ei tule numbrid meelde.

Häirenuppu kasutatakse Eestiski üha sagedamini ohtlikes tootmistes, laborites, taastusraviasutustes ja mujal, kus üksinda viibiv isik (töö)õnnetuse tagajärjel ootamatult abi vajada võib. Aeg-ajalt vajavad häirenuppu nooremad ja üldjuhul terved inimesed, näiteks operatsioonijärgselt taastudes, mil kukkumisoht suurem või haigushoog kasvõi ajutiselt üksi kodus viibides abivajaduse tingida võib. Mõttekam on ootamatusteks valmis olla kui pärast kahetseda ja pikaajalise tervisekahjustusega riskida. Häirenupp on justkui kindlustuse eest.

Medi häirenupulahendusega saab ühendada spetsiaalse **suitsuanduri**, mis on kodudes niikuinii kohustuslik. Kui tavapärase suitsuandur piiksub vaid lokaalselt, siis hoolekandetelefoniga seotud suitsuandur algatab koheselt automaatse häirekõne ja Medi abikeskuse operaator kutsus vajadusel päästeameti välja. Seda kasutavad nii üksikutes metsataludes kui suurlinna korterites elavad inimesed, sest õnnetus võib tabada igäüht ja ka kortermajas ei oska naabrid iga hetk seinte taga juhtunut kahtlustada. Medi häirenuputeenusega on abi ühe nupuvajutuse või suitsuanduri automaatse häirekõne kaugusel.

Aastate jooksul on Medi häirenuputeenuse abil erinevaid muresid lahendatud ja abilised koju saadetud enam kui 660 korral, sealhulgas üle mitmekümne kiirabi ja isegi üks politsei väljakutse. Teadaolevalt on **33 korral häirenupp aidanud hoolealuse elugi päästa**, mille üle on õnnelikud nii hoolealused, lähedased kui ka väärt teenuse pakkuja töötajad.

Teine, paljudele noorematelegi vajalik ja meil uudne abivahend on **automaatne ravimidosaat**, mis Soomes, Rootsis ja mujalgi pea 30 aastat kasutusel olnud. Hõlpsalt käsitletaval seadmel on 28 eraldi ravimilahtrit, kuhu hooldaja või lähedane ravimid valmis paneb. Täpselt määratud kellaegadel annab ravimidosaat meloodia ja punase tulukese vilkumisega märku, et on aeg tablett võtta. Ravimidosaat tagab, et unustama kippuv inimene õigel ajal just õige ravimi manustab. Lihtne lahendus välistab valede ravimite võtmise ja võimaliku üledoseerimise. Paljude haiguste puhul on ravimi õigeaegne võtmine ju erakordselt oluline, hoides ära traagilised tagajärjed ja elukvaliteeti kahjustavad tüsistused.

Unustama kippuvatel inimestel aitab oma kodus turvaliselt elada ja sooja toitu valmistada **elektriline pliidivalvur**. Lahendus sobib kõikidele elektripliitidele, hoides ära kõrbema läinud toidust tekkida võiva tulekahju ning ohu varale ja eludele. Pliidivalvur mõõdab nii temperatuuri pliidi kohal kui sisse lülitamise lubatud aega ning lülitab pliidi välja enne, kui võimalik süttimisoht üldse tekib. Pliidivalvur on erakordselt suureks abiks ühisköörides, sotsiaalkorterites ja -majades ning üksinda elavatel eakatel, kel oht toit pliidile unustada kõrgem.

Kui hajameelne eakas või dementne isik peaks uitama minema, aitab tema asukohta tuvastada väike ja ülilihtne **asukohatuvastaja Yepzon**. Lähedane või hooldaja saab oma nutitelefoni alati vaadata, kus inimene asub. Samuti saab tellida automaatse teavituse, kui inimene hakkab liikuma või jääb pikemaks ajaks liikumatuks. Nii teab vajadusel huvi tunda, kas kõik on korras.

Medi häirenuputeenus, automaatne ravimidosaat, elektriline pliidivalvur ja kaduma läinud eaka asukoha tuvastamise lahendused **tagavad eakale lähedasele tema enda kodus ja kaugemalgi suurema turvatunde ja kõigile hoolivatele lähedastele meelerahu**.

Lisainfot saab Medi nõuandeliinil 661 8181, e-postiga info@medi.ee ja kodulehel www.medi.ee. Vajadusel suheldaks linna või valla sotsiaalosakonnaga, et koostöös omavalitsusega vajalikud abivahendid kättesaadavaks teha. Turvatunne ja hingerahu ei ole privileeg, vaid inimõigus - igaüks tundku end kodus kindlalt ja saagu kauem iseseisvalt elada.